

... Op naar betere tijden ...

Als ik mijn kinderen probeer uit te leggen hoe het vroeger was, luisteren zij wel, maar kunnen het hoegenaamd niet begrijpen omdat de mentaliteit van de jonge mensen en zelfs kinderen nu totaal verschillend is bij die van vroeger. Wij allen hadden als kind een eigenaardige "angst" gepaard met "ontzag" en "bewondering" voor "grote mensen". Het is alsof de gehele gemeenschap van de mensen samenspande om de kinderen dit "gevoel" in te scherpen om er zeker van te zijn dat de volgende generatie er niet aan ontsnapte...

Degenen die onderwijs gaven, waren voor ons "voorwerpen van schrikken en beven". Als je alles volgens de regels en het boekje deed, was het nog maar juist gepast, want hun goedkeuring diende je te "verdienen" door goed je best te doen en hard te werken.

Onze kinderen van nu zeggen: "je moest dit of dat gezegd of gedaan hebben" of "bij mij zou dit niet pakken", maar er was werkelijk geen andere manier! Kon het ook anders?

Door de grote gezinslast werden kinderen al vroeg naar school gestuurd. De kleuterleidsters van nu zijn helemaal niet meer te vergelijken met de angstaanjagende gestalten van de nonnen waar wij naartoe gestuurd werden. Lange zwarte gewaden, zwarte kap op hun hoofd met witte gesteven randen aan hun gezicht. Je zou voor minder schrikken!

"Kinderen zijn een Zegen" predikte de pastoor van de preekstoel, maar in school merkte je daar niet veel van.

Van in het eerste kleuterklasje moesten wij onze voetjes reeds leren zetten volgens het geluid van de "klakker" van de zuster. Dit was een klein instrumentje dat zij in haar hand hield, bestaande uit twee houten plankjes en een veertje in het midden, zodat, wanneer zij dit even loste, de plankjes open vielen in haar hand, waarna ze deze dan samendrukte tegen elkaar. Daardoor ontstond een "klakkend" geluid. Zo moesten wij leren stappen op de maat van de klakker, niet sneller, niet trager en recht vooruit, net zolang tot de zuster vond dat wij nu lang of goed genoeg gestapt hadden.

De "klakker" werd enkele jaren later vervangen door bevelen: "leren gehoorzamen op het eerste teken" en weer doe je braafjes wat er van je gevraagd wordt, je begint het te kennen en zo...

Zonder dat je het weet of beseft wordt je gemanipuleerd en heen en weer geslingerd tussen ontzag en vertwijfeling. Door het feit dat dit een gevestigde waarde was, denk je als kind dat dit zo hoort en je past je zo goed en zo kwaad mogelijk aan. Thuis – met ouders die in hun tijd zelfs nog slaag en "lijfstraffen" kregen – werden klachten dikwijls als "ongegrond" geklasseerd, zodat elkeen zich schikte naar aanleg en vermogen...

Was dit nu allemaal wel zo nodig?

Gelukkig zijn de tijden snel veranderd in de jaren vijftig.

Eens de oorlog goed en wel voorbij begon er een tijd van welvarendheid boven onze hoofden te zweven. Dit was bijzonder aangenaam voor onze ouders die zich eens iets konden permitteren of eindelijk eens hun kinderen konden geven wat zij zelf nooit gekregen hadden.

Het was alsof de gehele gemeenschap de handen in elkaar sloeg en er naarstig aan werkte om de welvaart binnen te leiden zodat iedereen kon meegenieten.

Met de komst van de radio binnen in huis, eerst in enkele gezinnen en stilaan bijna overal, sijpelde de "American Way of Life" ons leven binnen. Dit was de euforie. Wij wisten en waren er ons goed van bewust dat een tijdperk definitief afgesloten was en nooit meer terug zou komen.

Vanaf die tijd begon de strenge greep op de jeugd te verslappen en begonnen manipulators hun invloed te verliezen. Er werd al eens geluisterd naar een jong persoon.

Het was alsof ouderen er zich nooit van bewust geweest waren dat kinderen en jongeren ook iets konden, gewoon uit zichzelf, zonder geduw, getrek of gemanipuleer...

Dit was een zeer aangename tijd voor iedereen die iets wilde maken van zijn leven. Er was werk voor iedereen. De mensen werkten hard, maar kwamen waar ze wilden komen. De zondagen waren werkelijk zondagen. Hele gezinnen gingen zich ontspannen of gingen wandelen en zo kwam iedereen elkaar tegen in vriendelijke omstandigheden. Rokers en kaartclubs kregen vele leden en de cafébazen deden goede zaken. De vrouwengildes belcefded topdagen. Af en toe werden demonstraties gedaan met nieuwe elektrische huishoudtoestellen en de huismoeders werden de hemel in geprezen ! Nu konden ze eindelijk elektrisch strijken, wassen, boenen en zelfs stofzuigen... De zo vrij gekomen tijd kon benut worden om eens naar Brugge te gaan winkelen of zelfs eens een modeshow mee te pikken... Als klap op de vuurpijl kwam "Hare majesteit": De Televisie. Dat was even een aanpassing. Eerst waren er enkelen schoorvoetend de huizen binnengekomen, maar een elektriciteitszaak stelde er een ten toon in de etalage. De mensen verdrongen zich op het voetpad en op straat vóór de etalage en waren vol bewondering hoe zo iets mogelijk was... Ogen en mond wijd open ! In het begin was dit ook een goede zaak want de mensen die een televisie hadden lieten – gastvrij zoals ze waren – burens en familieleden of bezoek meegenieten van de lotgevallen van "Schipper naast Mathilde" en allerlei spelprogramma's. De Vlaamse Televisie deed Titanenwerk en bracht de mooiste programma's waar de mensen maar konden van dromen. De volgende dag was dit dan het onderwerp van gesprek bij allerlei thee- en koffiekranjes. Het was een gezellige tijd...

Nu was het ook een gewone zaak dat kinderen voor hun middelbare school naar Brugge, Oostende, en zelfs Gent gingen studeren en weer was de bewondering groot.

Vroeger waren er maar twee mogelijkheden voor meisjes:

- studeerde je goed, dan ging je naar de Handelschool,
- studeerde je niet goed, dan moest je het met de Huishoudschool stellen.

Zo komt het waarschijnlijk dat Heist zulke goede secretarissen en huismoeders heeft ! Pluim !

En nog werd het beter...

Vele televisies kwamen en zelfs vele auto's. De mensen begonnen overal naartoe te gaan !

De commercianten van Heist deden goede zaken en zo komt het dat allerlei boodschappen met de auto van de winkelier door hemzelf thuis werden bezorgd en... er kon nog altijd een babbeltje vanaf àl of niet met een pintje in de zomer of een dreupel in de winter.

Er waren ook veel manifestaties in Heist. De mannen van het "muziek" hebben veel schoenen versleten in de straten van Heist, ik herinner mij ook nog de "processies" en de "meetings" vóór de verkiezingen.

Ons Heist liep vol met ware helden. Grote mannen heeft het voortgebracht.

Feitelijk moest het zo gebleven zijn want : "Those were the days my friend"...

O, ik zou nog zoveel kunnen vertellen over ons Heist.

Misschien doe ik dit nog wel eens !

Monique Vandewalle